

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-5-81-6>

УДК 342

Байрачна Л.К., Тараніченко Ю.І.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВИЙ СТАТУС СУДДІ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

Анотація. Стаття присвячена аналізу правового статусу, функцій та повноважень судді Конституційного Суду України та визначає вимоги до особи, яка має право на зайняття посади судді Конституційного Суду України. Впровадження змін до Конституції України було першим етапом ухвалення низки законів, що визначають механізми формування оновленої судової системи, обирають нові інститути, призначають суддів Конституційного Суду України, визначають підстави звільнення суддів Конституційного Суду України та здійснюють інші повноваження щодо суддів. Аналізуються нормативні положення, які визначають новий статус Конституційного Суду України, що пов'язано з недавною реформою судової влади, окреслено основні проблеми впровадження конституційних приписів у сфері правосуддя, контролю дотримання Основного Закону суб'єктами влади, запропоновані засоби їх подолання. Розглядається національне конституційне законодавство про судоустрій та статус суддів, узагальнюються основні наукові підходи до розуміння категорії "конституційний статус суддів Конституційного Суду України" та основні структурні елементи конституційно-правового статусу суддів Конституційного Суду України. Аналізуються гарантії діяльності судді Конституційного Суду України: незалежність, недоторканність, індемнітет судді. Визначається перелік підстав для звільнення судді Конституційного Суду України. Як важливий аспект ефективного функціонування судової влади, визначено впровадження зарубіжного досвіду в таких країнах як Італія, Франція, Португалія, Німеччина, Австралія. На основі наукових доробок українських вчених визначено недосконалість законодавства України у сфері судової влади та шляхи її подолання, вдосконалення діяльності органів, які здійснюють нагляд за діяльністю суддів та методи підвищення моральних та етичних вимог до заявника, впровадження концепції антикорупційних обмежень для кандидатів на посаду судді.

Ключові слова: Конституційний Суд України, суддя, правовий статус судді, гарантії діяльності, підстави звільнення.

Bayrachnaya Larisa, Taranichenko Yulia

Yaroslav Mudryi National Law University

LEGAL STATUS OF JUDGES OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF UKRAINE

Summary. The article is devoted to analysis of legal status, functions and powers of the judges of the constitutional Court of Ukraine and sets requirements to the person who has the right to hold the office of judge of the constitutional Court of Ukraine. Implementation of changes to the Constitution of Ukraine was the first stage of the adoption of several laws that determine the mechanisms of formation of the updated judicial system, choose the new institutions, appoint judges of the constitutional Court of Ukraine determined the grounds for dismissal of judges of the constitutional Court of Ukraine and carry out other powers in respect of judges. Analyzes regulations that define the new status of the constitutional Court of Ukraine, due to the recent reform of the judiciary, basic problems of implementation of constitutional provisions in the sphere of justice, control respect the fundamental Law subjects of power, proposed means of overcoming them. Being considered by the national constitutional law on judicial system and status of judges, summarizes the main scientific approaches to understanding the category of "the constitutional status of judges the constitutional Court of Ukraine" and the main structural elements of the constitutional-legal status of judges of the constitutional Court of Ukraine. Analyzes the guarantees of activity of judges of the constitutional Court of Ukraine: independence, integrity, indemnity judge. Defines the list of grounds for dismissal of judges of the constitutional Court of Ukraine. As an important aspect of the effective functioning of the judiciary, you identified the introduction of foreign experience in countries such as Italy, France, Portugal, Germany, Australia. On the basis of scientific developments of Ukrainian scientists identified the imperfection of Ukrainian legislation in the sphere of judicial power and ways of its overcoming, perfection of activity of bodies which supervise the activities of judges and methods of improving the moral and ethical requirements of the applicant, the introduction of the concept of anti-corruption restrictions for candidates for the position of judge.

Keywords: Constitutional Court of Ukraine, judge, legal status of judge, guarantees of activity, grounds for dismissal.

Постановка проблеми. Вивчення природи судової влади займає значне місце в працях не тільки представників юридичної науки, але і самих суддів і працівників органів судової влади. Особливе значення у цих дослідженнях належить конституційно-правовому статусу судді Конституційного Суду України. Окрім цього актуальність даної теми і її розроб-

ка багатьма науковцями за останні чотири роки пов'язана передусім із запровадженням судової реформи на теренах України, а також внесенням змін до Конституції України та Закону України «Про судоустрій і статус суддів», що є дійсно актуальним, приймаючи до уваги постійну критику науковцями старої системи конституційного правосуддя і його проблем. Зважаючи на широкий

спектр наданих законом прав судді Конституційного Суду України виникає потреба у вивченні такої теми як статус судді Конституційного Суду України для недопущення перевищення меж законних повноважень та виникнення будь-яких корупційних схем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання статусу судді Конституційного Суду України до нашого часу залишаються актуальними з позиції їх дослідження у правовій доктрині, зокрема їх дослідженням займалися такі правники, як В. Єгорова, Л. Москвич, О. Намясенко. Хоча нещодавня зміна законодавства у сфері судової влади вказує на необхідність подальшого вивчення цього питання.

О. Намясенко, здійснила порівняльний аналіз правого статусу судді суду загальної юрисдикції та судді Конституційного Суду України, і виділила такі моменти: спільними для обох судів є складові що визначаються змістом судової влади – це поняття незалежності та її гарантії, а також несумісність посад, недоторканість судді та інші. До відмінних рис можна віднести вимоги до судді Конституційного Суду України, зміст правового статусу суддів Конституційного Суду України, порядок набуття та припинення статусу судді Конституційного Суду України [1, с. 9].

Виділення раніше невіршених частин загальної проблеми. Правовий статус судді Конституційного Суду України є постійним предметом вивчення багатьох науковців, але у ході проведення судової реформи було внесено багато змін до правого статусу судді. Тому, необхідно чітко окреслити складові правового статусу судді Конституційного Суду України, та провести порівняльний аналіз здійснення правосуддя з іншими країнами Європи, порівняти їх судову систему та систему України, визначити роль Конституційного суду в системі судоустрою кожної з країн.

Метою є дослідження статусу судді Конституційного Суду України і доведення важливості його законодавчого закріплення.

Виклад основного матеріалу. Що стосується законодавчого закріплення питання правового статусу судді Конституційного Суду, то він визначається Конституцією України та Законом «Про Конституційний Суд України».

Слід зазначити що існує безліч підходів до визначення певної структури елементів правового статусу судді Конституційного Суду України, але найбільш відомими є правосуб'єктність, функції судді, права і обов'язки суддів, гарантії діяльності суддів, відповідальність суддів, припинення суддівської діяльності, а також професійний статус та принципи діяльності суддів. Відмітимо що цей перелік не є вичерпним та може бути доповнений.

Перед вступом на посаду суддя Конституційного Суду України складає присягу, та набуває повноважень з дня її складення відповідно до статті 17 ЗУ «Про Конституційний Суд України» [2].

Судді Конституційного Суду України призначаються по шість судів Президентом України, Верховною Радою України та з'їздом суддів України, на конкурсних засадах та у порядку визначеному законом, що гарантує невідкупність такої процедури, виключає корупційні прояви та гарантує незалежність судді, ще одним гарантом чого є строк на який призначається суддя

Конституційного Суду України (9 років без права бути призначеним повторно).

Суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, що володіє державною мовою, досяг сорока років на момент призначення на посаду, має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права не менше п'ятнадцяти років, є правником із визнаним рівнем компетентності і має високі моральні якості [3]. Судді Конституційного Суду України здійснюють конституційну функцію, тобто здійснення правосуддя, що обумовлено спеціальним правовим статусом, що їм надано. Тому законодавець повноважний установлювати спеціальні вимоги для зайняття таких посад.

Права і обов'язки судді в поєднанні утворюють категорію повноважень судді Конституційного Суду України. Загалом їх поділяють на предметні (повноваження суддів щодо конституційних подань та повноваження суддів щодо розгляду конституційних звернень) та функціональні (можливість застосування широкого кола процесуальних дій та організаційних заходів, спрямованих на реалізацію предметних повноважень). Повноваження судді, згідно з чинним законодавством полягають у здійсненні попередньої підготовки питань для їх розгляду у суді, участі судді у розгляді справ, праві вимагати у визначеного законом переліку осіб та органів необхідні документи, матеріали та іншу інформацію з питань, що готуються до розгляду, праві публічно висловлювати свою думку з питань, що стосуються прийнятих рішень у Суді, можливості висловити свою думку після підписання рішення чи висновку Суду, праві вирішального голосу, можливості залучення спеціалістів для консультацій та досліджень документів, праві вносити на розгляд пропозиції щодо призначення експертизи у справі.

До обов'язків судді Конституційного Суду України належать: добросовісне виконання суддею своїх повноважень при розгляді справ; участь у засіданнях Конституційного Суду та голосування при розгляді справ, обов'язок не висловлювати свою думку з питань, що стосуються провадження у Конституційному Суді до прийняття рішення, або висновку; не допускати зайняття діяльністю що не сумісна з посадою судді.

Важливою складовою статусу судді Конституційного Суду є *гарантії діяльності суддів* Конституційного Суду України, вони є непорушними та закріплюються на законодавчому рівні державою. Основний закон та Закон України «Про Конституційний Суд України» визначають такі основні гарантії для судді Конституційного Суду України: держава здійснює фінансування та забезпечує належні умови для діяльності Конституційного Суду України забезпечуючи незалежність судді; незалежність і недоторканість судді Конституційного Суду України гарантується Конституцією України і законами, забороняється будь-який вплив на суддю; державою також забезпечується особиста безпека судді Конституційного Суду України, а також членів його сім'ї; передбачається довічне грошове утримання судді у відставці, або пенсія; – відпустка, а також забезпечення посадових потреб судді Конституційного Суду; забезпечення державою наявнос-

ті наукових консультантів і помічників судді; збереження звання судді Конституційного Суду України для судді що пішов у відставку.

Правовий статус судді передбачений як конституційно визначеними гарантіями суддів при здійсненні правосуддя, так і правовою відповідальністю за невиконання своїх обов'язків [4].

А тому, важливим елементом правового статусу судді Конституційного Суду України є порядок притягнення судді до юридичної відповідальності. Тобто суддя який порушив законодавство, присягу, притягується до відповідальності у примусовому порядку державою. Спеціальна дисциплінарна відповідальність на суддів Конституційного Суду не поширюється через наявність у них професійного конституційно-правового статусу.

Закон України «Про Конституційний суд України» не містить визначення поняття «істотний дисциплінарний проступок», натомість ч. 9 ст. 109 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачає перелік фактів, які можуть бути визнані істотним дисциплінарним проступком, зокрема якщо суддя допустив поведінку що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя, у тому числі в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших етичних норм та стандартів поведінки, які забезпечують довіру до суду та ін.

Таким чином, суддя має гарантії своєї діяльності та спеціальний правовий статус, який характеризується певними вимогами та обмеженнями на те щоб обіймати цю посаду. На підставі Указу Президента України від 3 березня 2015 року № 119/2015 було утворено Конституційну комісію, яка підготувала і внесла на розгляд Верховної Ради України проект закону «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя). Тож, розглянемо детальніше положення цього проекту щодо правового статусу суддів. Таке положення як *імунітет судді* викладений в ч. 3 ст. 126 Конституції України за новою редакцією і є ідентичним з положеннями, що прописані в Конституції Республіки Польща у статті 181, про те що суддя не може бути затриманий чи утримуватися під вартою без згоди відповідного органу, уповноваженого вчиняти такі дії.

Як визначає С. Подкопаєв – *індемнітет судді*, це неможливість переслідування судді в рамках інституту юридичної відповідальності за думки, висловлені ним при виконанні своїх посадових обов'язків, за його правову позицію з розглянутої справи, засновану на законі й відображену у відповідних процесуальних документах [5, с. 56].

Суддю Конституційного Суду України не може бути притягнуто до відповідальності за висловлення свої думки по справі, але тільки тій справі, у якій Суд уже ухвалив рішення чи надав висновок.

Підстави звільнення судді. Конституційна реформа пропонує відмовитися від цього формулювання, оскільки воно передбачає велику дискрецію органів дисциплінарної влади при кваліфікації діянь суддів. Нова редакція статті 126 Конституції України пропонує змінити формулювання «звільнення судді за порушення присяги» на «вчинення істотного дисциплінарного

проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді». Таке формулювання змінено з метою забезпечення принципу правової визначеності у формулюванні підстави відповідальності судді і через численні рекомендації Венеціанської комісії. Також Конституцію доповнено статтею 149-1, яка визначає підстави припинення повноважень судді, та підстави його звільнення.

Важливим аспектом діяльності суду є *імплементація зарубіжного досвіду* в адміністративно-правовому регулюванні правового статусу суддів.

Правовий статус суддів є неоднаковим в різних країнах залежно від типу правової сім'ї, тому зважаючи на те що більшість науковці відносять правову систему України до романо-германської правової сім'ї розглянемо досвід країн які відносяться до неї, це зокрема: Франція, Італія, Португалія, Німеччина, Австрія та ін..

Франція. Судова система Франції представлена чотирма гілками судової влади. Першу гілку влади становлять громадські суди, вони розглядають дрібні справи, розгляд таких справ здійснюється непрофесійними суддями – медіаторами. Другу гілку судової влади становлять суди загальної юрисдикції що розглядають незначні цивільні та кримінальні справи. Третьою гілкою судової влади є спеціальні суди. А також адміністративні суди, які перебувають у ієрархічній підпорядкованості та займають четверту гілку судової влади.

Також у Франції передбачена наявність спеціальних органів, які не є судовими, але правомочні здійснювати правосуддя. Зокрема, такі органи були створені для суду над чиновниками і до таких органів входять: Суд правосуддя республіки, що здійснює розгляд справ міністрів; Високий суд правосуддя, що розглядає обвинувачення проти Президента.

Італія. Порівняно із судовою системою України система Італії представлена кількома юрисдикційними системами: системою загальної юстиції, в якій виділяються спеціалізовані суди – у справах неповнолітніх, з питань публічного водокористування; системою військових судів з власною інстанційною структурою; системою адміністративної юстиції; конституційною юстицією в особі Конституційного суду. Роль органів правосуддя конституційно закріплена. В Італійській Конституції глава IV «Магістратура» містить у собі 2 розділи: Розділ I «Судоустрій», Розділ II «Положення про судочинство». Правосуддя здійснюється від імені народу, судді підкоряються лише закону. Судові функції здійснюються суддями, посади яких засновані і діяльність яких регулюється нормами про судоустрій. Не можуть засновуватися посади надзвичайних або спеціальних суддів. Могуть засновуватися спеціалізовані секції за певними категоріями справ при звичайних судових органах, в т. ч. за участю громадян, які не належать до магістратури. Закон регулює випадки і форми прямої участі народу у здійсненні правосуддя.

Також особливостями судової системи Італії є такі: допускається відсутність вищої юридичної освіти, якщо це стосується суддів низового рівня; судді мають імунітет на зразок парламентсько-

го; в системі судоустрою утворений спеціальний орган – Вища Рада магістратури для регулювання діяльності магістрів, очолює такий орган – президент; має структура судової системи не співпадає з адміністративно-територіальним поділом держави; частиною судової системи виступає прокуратура [7, с. 30–31].

Португалія. При відборі кандидатів на посаду судді вони проходять базову теоретичну підготовку, отримуючи юридичну освіту в бакалавраті університету. Спочатку кандидат може пропрацювати не менше 5 років на посаді, пов'язаній з юриспруденцією, пройти професійний етап, або отримати ступінь магістра або доктора права в університеті – академічний етап.

Вищим органом судової влади в Португалії є Верховний Суд Португалії, що очолюється Президентом. В цій країні діють Апеляційні суди, як суди апеляційної інстанції. Основною ланкою судової системи Португалії є Комарков суди, саме такі суди здійснюють перегляд справ як суди першої інстанції. Також діють кримінальні трибунали, як спеціалізовані суди, органи віддання до суду, а також слідчі трибунали, що здійснюють нагляд за розслідуванням кримінальних справ та виконанням покарань. Також в Португалії діють спеціалізовані суди що розглядають справи щодо неповнолітніх.

Особливе місце в судовій системі Португалії відводиться Конституційному Суду Португалії. Варто зазначити що повноваження Конституційного Суду Португалії є схожими з повноваженнями Конституційного Суду України.

Німеччина. В Німеччині немає спеціальної суддівської освіти. Всі юристи отримують однакову юридичну освіту в університеті, що завершується здачею першого державного іспиту, після чого вони проходять підготовче службове стажування та здають другий державний іспит. Також в Німеччині діє заборона на перебування на державній службі. Німеччина відрізняється специфікою відбору на посаду суддів, а саме системою теоретичної та практичної підготовки, а також серйозної психологічної та психоемоційної підготовки [6, с. 115].

Австрія. Судова система Австрійської Республіки передбачає дві групи: а) суди загальної юрисдикції; б) суди публічного права.

Основним документом, що регулює правовий статус суддів Австрії, вимоги до кандидатів, порядок призначення на посаду визначені в Законі «Про службу суддів і прокурорів».

Відбір суддів на посади передусім передбачає досвід навчання, що охоплює період в 5 років: річна судова практика під керівництвом щонайменше 3 суддів наставників; призначення на посаду судді-стажера; дворічне навчання при суді; навчання в судовій академії; здійснення практики при суді; складення випускного екзамену при Вищому суді [6, с. 113].

Аналіз питання правового статусу судді Конституційного Суду України дає нам підстави вважати дане питання досить актуальним через нещодавні зміни, що були внесені до організації судової влади України, а також внесення нових положень до Конституції України та Закону України «Про Судустрой і статус суддів».

Багато науковців стверджують що судова реформа в Україні не відбулася повною мірою,

а головним здобутком впровадження змін є досягнення балансу між вимогою відповідальності суддів і гарантією їх незалежності.

Важливим елементом розвитку конституційно-правового статусу судді у вітчизняній моделі є застосування досвіду інших країн. На основі аналізу наукової літератури, та власно проведеного аналізу ми дійшли висновку, що для України досить цікавою є практика Португалії, де особа може пройти теоретичний рівень підготовки в Університеті, тобто отримати ступінь бакалавра і надалі займатися юридичною практикою загальним строком у п'ять років, що надає їй право на зайняття суддівською діяльністю. В Україні така практика не поширена, для зайняття посади судді висувуються досить суворі вимоги, і одна з них це наявність вищої юридичної освіти, що, на нашу думку, є позитивним моментом, адже посада судді є однією з найскладніших і найвідповідальніших, тому потребує відповідного рівня підготовки. Хоча, варто зазначити і те що судові системи Португалії і України є дуже схожими між собою.

Позитивним прикладом для наслідування в Україні є практика добору кадрів для здійснення судової влади в Німеччині. Тут здійснюють серйозну психологічну та психоемоційну підготовку майбутніх суддів. У здійсненні судової влади дійсно дуже важливо уникати суб'єктивної думки особи що здійснює правосуддя, ця особа має бути готовою до будь-яких справ та здійснювати свою діяльність безсторонньо, виключно на підставі закону. Тому, ми вважаємо, що для цього необхідно здійснювати психоемоційну підготовку кандидата.

Закон України «Про судустрой і статус суддів» є досить схожим на Закон «Про службу суддів і прокурорів» що діє в Австрійській Республіці, який регулює правовий статус суддів Австрії, вимоги до кандидатів та порядок призначення на посаду. Гарною практикою для підготовки суддів в Україні могла б стати така ж як в Австрійській Республіці практика для майбутніх суддів у судах під наставництвом діючих суддів для набуття досвіду здійснення такої роботи.

Також, ми вважаємо, що позитивною практикою для застосування в Україні могло б стати створення спеціальних судів, що дозволило б розглядати справи проти неповнолітніх, військовослужбовців, комерційні та трудові спори й інші з особливою ефективністю через чітку спрямованість діяльності суду на певний спеціальний напрям.

На думку Андрія Федорчука, необхідно використати у вітчизняній практиці так званий ріал-період (випробувальний термін), підвищити морально-етичні вимоги до претендента на посаду судді, а також ввести поняття антикорупційних обмежень для суддів [6, с. 117]. На подальших етапах судово-правової реформи слід на конституційному рівні закріпити положення щодо звільнення судді, для того щоб воно було законним і обґрунтованим, здійснювалося органом який призначав даного суддю на посаду і лише після здійснення перевірок на підставах та у спосіб визначений законом. А також підстави звільнення судді і відсторонення від посади, процедура перевірки його діяльності мають бути чітко прописаними в законі, також в цій справі слід звернути увагу на міжнародний досвід і за-

стосувати корисні правові аспекти в законодавстві України про судоустрій.

Висновки і пропозиції. На основі досліджень здійснених в статті, а також на основі робіт українських науковців визначено недосконалість українського законодавства в сфері судової влади і шляхи подолання таких недосконалос-

тей: необхідність закріплення на законодавчому рівні положень щодо звільнення судді з посади, запровадження такого права за спеціальним органом що має таку юрисдикцію, а також удосконалення морально-етичних вимог до претендента, введення поняття антикорупційних обмежень для кандидатів на посаду судді.

Список літератури:

1. Намясенко О.К. Правовий статус судді Конституційного Суду України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11. Кив, 2009. 351 с.
2. Про Конституційний Суд України : Закон України від 20.03.2020 р. № 35 / Відомості Верховної Ради України (ВВР). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19> (дата звернення: 28.05.2020).
3. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Байрачна Л.К., Федоровська М.А. Due process of law: актуальні проблеми притягнення до відповідальності голови Конституційного суду України. *Конституційно-правові академічні студії*. 2019. № 2. С. 55–67.
5. Подкопаєв С.В. Дисциплінарна відповідальність суддів: сутність, механізм реалізації : монографія. Харків : Українська академія внутрішніх справ, 2003. 192 с.
6. Федорчук А. Імплементация зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання правового статусу суддів. *Підприємництво, господарство і право : Науково-практичний, господарсько-правовий журнал*. 2019. № 8. С. 110–118.
7. Машталір Х.В. Судова система Італійської Республіки: політико-правовий аналіз. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 11. С. 30–33.
8. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 11.03.2020 р. № 31 / Відомості Верховної Ради України (ВВР). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1402-19/paran2#n2> (дата звернення: 28.05.2020).
9. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) : Закон України від 02.06.2016 р. № 28 / Відомості Верховної Ради України (ВВР). URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1401-viii> (дата звернення: 28.05.2020).
10. Москвич Л.М. Організаційно-правові проблеми статусу суддів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11. Харків, 2003. 20 с.

References:

1. Namiasenko, O.K. (2009). *Pravovyi status suddi Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy* [Legal status of a judge of the Constitutional Court of Ukraine]. (PhD Thesis), Kyiv: Vadym Hetman Kyiv National Economic University.
2. Zakon Ukrayini «Pro Konstytutsiyni Sud Ukrayini» vid 20.03.2020 № 35 [Law of Ukraine “About the Constitutional Court of Ukraine”]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
3. Konstitutsiya Ukrayini vid 28.06.1996 № 254k/96-VR [Constitution of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Bajrachna, L.K., & Fedorovsjka, M.A. (2019). Due process of law: aktualjni problemy prytjaghnennja do vidpovidalnosti gholovy Konstytu-cijnogho sudu Ukrajiny [Due process of law: current problems of bringing to justice the chairman of the Constitutional Court of Ukraine]. *Konstytucijno-pravovi akademichni studiji*, no. 2, pp. 55–67.
5. Podkopaiev, S.V. (2003). *Dystsyplinarna vidpovidalnist suddiv: sutnist, mekhanizm realizatsii* [Disciplinary responsibility of judges: nature, mechanism of implementation] (PhD Thesis), Kharkiv: Ukrainian Academy of Internal Affairs. (in Ukrainian)
6. Fedorchuk, A. (2019). Implementatsiia zarubizhnoho dosvidu administratyvno-pravovoho rehuliuвання pravovoho statusu suddiv [Implementation of foreign experience of administrative and legal regulation of the legal status of judges]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, vol. 282, no. 8, pp. 110–118.
7. Mashtalir, Kh.V. (2016). Sudova systema Italijskohoji Respubliky: poli-tyko-pravovyj analiz [Judicial system of the Italian Republic: political and legal analysis]. *Prykarpatskyj jurydychnyj visnyk*, vol. 2, no. 11, pp. 30–33.
8. Zakon Ukrayini «Pro sudoustrii i status suddiv» vid 11.03.2020 №31 [Law of Ukraine “On the Judiciary and Status of Judges”]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1402-19/paran2#n2>
9. Zakon Ukrayini «Pro vnesennya zmin do Konstytutsiyi Ukrayini (shchodo pravosudia)» vid 02.06.2016 № 28 [Law of Ukraine “On Amendments to the Constitution of Ukraine (on Justice)”]. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1401-viii>
10. Moskvich, L.M. (2003). *Orhanizatsiino-pravovi problemy statusu suddiv* [Organizational and legal problems of the status of judges] (PhD Thesis), Kharkiv: Yaroslav Mudryi National Law Academy of Ukraine.